

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1997-1998

24 JUNI 1998

Wetsontwerp tot wijziging van sommige wettelijke bepalingen inzake financiële instrumenten en effectenclearingstelsels

Evocatieprocedure

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN
DE ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER **COENE**

Het wetsontwerp tot wijziging van sommige wettelijke bepalingen inzake financiële instrumenten en effectenclearingstelsels is door de Senaat geëvoceerd op 14 mei 1998.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Hatry, voorzitter; Bock, Ph. Charlier, Delcroix, D'Hooghe, Hotyat, Moens, Santkin, Van Goethem, Weyts, mevrouw Willame-Boonen en de heer Coene, rapporteur.
2. Plaatsvervangers: de heren Happart, Istasse, mevrouw Lizin, de heer Nothomb en mevrouw Van der Wildt.
3. Andere senator: de heer Jonckheer.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-968 - 1997/1998:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1997-1998

24 JUIN 1998

Projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière d'instruments financiers et de systèmes de compensation de titres

Procédure d'évocation

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET
DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES
PAR M. **COENE**

Le projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière d'instruments financiers et de systèmes de compensation de titres a été évoqué par le Sénat le 14 mai 1998.

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. Hatry, président; Bock, Ph. Charlier, Delcroix, D'Hooghe, Hotyat, Moens, Santkin, Van Goethem, Weyts, Mme Willame-Boonen et M. Coene, rapporteur.
2. Membres suppléants: MM. Happart, Istasse, Mme Lizin, M. Nothomb et Mme Van der Wildt.
3. Autre sénateur: M. Jonckheer.

Voir:

Document du Sénat:

1-968 - 1997/1998:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

De onderzoekstermijn verstrijkt op 13 juli 1998.

De commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 20 mei, 9, 17 en 24 juni 1998.

1. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE VICE-EERSTEMINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL

De minister wijst erop dat de fundamentele doelstelling van de wet erin bestaat door een wijziging van de verschillende wetten betreffende de financiële instrumenten of de organisatie van de effecten-clearingstelsels, het algemeen regime van omloop en bewaring van de financiële instrumenten in België te verbeteren en dit in het gemeenschappelijk belang van de emitenten, de tussenpersonen en de investeerders en bijgevolg ook in het algemeen belang van Brussel als financiële plaats.

De verdeling van de taken op het vlak van de bewaring en de clearing van effecten tussen de Nationale Bank van België en de CIK, opgericht bij het koninklijk besluit nr. 67 van 10 november 1967, is in de loop der jaren steeds ingewikkelder geworden als gevolg van het ontstaan van nieuwe gedematerialiseerde financiële instrumenten in de privé-sector (wet van 22 juli 1991 betreffende de thesauriebewijzen en de depositobewijzen en de wet van 7 april 1995 tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen — uitgifte van aandelen en obligaties onder de vorm van gedematerialiseerde effecten). Daarenboven kan men ook niet voorbij gaan aan de weerslag op de fiscale vereffening van effecten van de wet van 6 augustus 1993 (invoering van het X/N clearingstelsel), in werking getreden in 1994.

Bovendien heeft de wet van 7 april 1995 het toepassingsgebied uitgebreid van het koninklijk besluit nr. 62 dat een regime van girale omloop van effecten aan toonder (regime voor het verzekeren van de fungibiliteit van de effecten) organiseerde, gesteund op de CIK en diens aangesloten leden; het koninklijk besluit nr. 62 is voortaan van toepassing op alle vormen van effecten met uitzondering van de gedematerialiseerde effecten, aangezien deze onder de bijzondere bepalingen voorzien in de wet van 2 januari 1991 en 22 juli 1991 en in de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen vallen.

De verdeling van vóór 1995 waarbij de gedematerialiseerde waarden uit zowel de openbare als de privé-sector ingeschreven waren bij de Nationale Bank en dat de andere waarden bewaard werden door de CIK — dus een verdeling op basis van de vorm van de instrumenten — werd vooral doorkruist door de laatste hervorming van de wetten op de handelsvennootschappen die toelaat dat de CIK wordt aangeduid als top van de hiërarchie van gedematerialiseerde effecten van vennootschappen.

Le délai d'examen vient à expiration le 13 juillet 1998.

La commission a examiné le présent projet de loi au cours de ses réunions du 20 mai, 9, 17 et 24 juin 1998.

1. EXPOSÉ INTRODUCTIF DU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR

Le ministre explique que l'objectif fondamental de la loi est de perfectionner, par la modification de diverses lois relatives aux instruments financiers ou organisant des systèmes de compensation de titres, le régime général de circulation et de conservation des instruments financiers en Belgique dans l'intérêt commun des émetteurs, des intermédiaires et des investisseurs et donc dans l'intérêt général de la place financière de Bruxelles.

La répartition des tâches en matière de conservation et de compensation des titres entre la Banque Nationale de Belgique et la CIK instituée par l'arrêté royal n° 67 du 10 novembre 1967 est devenue, au fil du temps, de plus en plus complexe à la suite de la création de nouveaux instruments financiers dématérialisés dans le secteur privé (loi du 22 juillet 1991 relative aux billets de trésorerie et aux certificats de dépôt et loi du 7 avril 1995 modifiant les lois coordonnées sur les sociétés commerciales — émission d'actions et d'obligations sous la forme de titres dématérialisés) sans oublier l'impact sur la liquidation fiscale des titres produit par l'entrée en vigueur, en 1994, de la loi du 6 août 1993 (introduction du système X/N).

En outre, la loi du 7 avril 1995 a élargi le champ d'application de l'arrêté royal n° 62 qui organisait un régime de circulation scripturale de titres au porteur (régime assurant la fungibilité des titres) fondé sur la CIK et ses affiliés: désormais, l'arrêté royal n° 62 est applicable aux titres de toutes formes, à l'exception des titres dématérialisés puisque ceux-ci sont régis par les dispositions particulières contenues dans les lois des 2 janvier 1991 et 22 juillet 1991 et dans les lois coordonnées sur les sociétés commerciales.

La répartition antérieure à 1995, selon laquelle les valeurs dématérialisées tant publiques que privées étaient inscrites en Banque Nationale et les autres titres étaient conservés par la CIK — donc une répartition basée sur la forme des instruments —, s'est notamment trouvée bouleversée par la dernière réforme des lois sur les sociétés commerciales qui permet de désigner la CIK comme le sommet de la hiérarchie des titres dématérialisés des sociétés.

Vandaar de dwingende noodzaak om, in het belang van het financieel centrum, tot een samenhangende structuur te komen door de taken niet meer op te splitsen volgens de juridische vorm van de instrumenten maar volgens de aard van de emittent.

Daar zij zich bewust zijn van de noodzaak om een nieuw Belgisch beheersschema uit te werken voor de clearing van de financiële instrumenten in het algemeen, hebben de Nationale Bank van België, de Belgische Vereniging der Banken en de CIK overeenstemming bereikt over de grondbeginselen van een originele structuur. Deze grondbeginselen werden eind 1995 aan de minister van Financiën medegedeeld. Sindsdien werd er tussen de partijen rond dit onderwerp intens juridisch werk geleverd. Het ontwerp van wet vormt een voorlopig eindpunt.

Deze structuur die gebaseerd is op de aard van de emittent houdt een aantal onmiskenbare voordelen in: in dit schema kan de emittent in samenwerking met één enkele instelling en voor al zijn op rekening geboekte effecten alles regelen wat verband houdt met de vereffening van de inschrijvingen en de betaling van kapitaal en coupons, zonder zich te moeten bekommeren om andere gesprekspartners dan het organisme dat de top beheert van de hiërarchie van de rekeningen eigen aan de emittent. De bemiddelaars hebben er eveneens belang bij vermits iedere keer dat een effect kan worden omgezet van de ene vorm in de andere, de omzettingen gemakkelijk kunnen gebeuren zonder de noodzaak van een verbinding tussen de rekeningenstelsels.

Bovendien heeft deze structuur tot voornaamste doel de effectenrekeningen in te voegen in een hiërarchische piramide die opklimt tot een enig vereffeningstelsel dat bepaald wordt door de aard van de emittent, het feit dat er één enkele top is per effectenrekeningstelsel heeft het voordeel dat de taken van de emittenten aanzienlijk vereenvoudigd worden, de transferten tussen instellingen die erkend zijn om rekeningen bij te houden rationeler verlopen, een kunstmatige inflatie van de effecten in omloop vermeden wordt, het aantal niveaus van rekeningen beperkt wordt en dus ook het risico dat een bemiddelende instelling in gebreke blijft, en de terugvordering door een belegger van de effecten aangehouden door een in falende instelling die rekeningen bijhoudt, wordt vergemakkelijkt.

Het voorgestelde ontwerp van wet vormt één geheel rond een helder idee dat aansluit bij de hierboven opgesomde doelstellingen:

— de CIK en de aangesloten bemiddelaars beheren de rekening-courant van aandelen en schuldbewijzen van de privé-sector, zonder onderscheid naar de juridische vorm van deze waarden;

— het effectenclearingstelsel van de Nationale Bank van België en de aangesloten bemiddelaars

D'ou l'impérative nécessité de créer, dans l'intérêt de la place financière, une structure cohérente en répartissant les tâches non plus selon la forme juridique des instruments mais bien selon la nature de l'émetteur.

Conscientes de la nécessité de mettre au point un nouveau schéma de gestion belge du clearing des instruments financiers en général, la Banque Nationale, l'Association belge des banques et la CIK se sont accordées sur les bases d'une structure originale, bases qui furent communiquées fin 1995 au ministre des Finances et qui ont fait depuis lors l'objet d'un intense travail de mise en œuvre juridique entre les parties et dont le projet de loi constitue l'aboutissement provisoire.

Cette structure basée sur la nature de l'émetteur présente des avantages certains: dans ce schéma, l'émetteur peut, en collaboration avec une seule institution, régler très simplement pour l'ensemble de ses titres inscrits en compte toutes les questions relatives à la liquidation des souscriptions et au paiement des capitaux et coupons sans avoir à se soucier d'autres interlocuteurs que l'organisme qui gère le sommet de la hiérarchie de comptes propre à l'émetteur. Les intermédiaires y trouvent également intérêt car chaque fois qu'un titre peut être converti d'une forme à l'autre, les conversions peuvent être effectuées aisément sans les contraintes d'une liaison entre systèmes de comptes.

De plus, cette structure a comme intérêt majeur d'insérer les comptes titres dans une pyramide hiérarchique qui remonte jusqu'à l'organisme de liquidation unique, déterminé par la nature de l'émetteur: la présence d'un sommet unique pour système de comptes-titres a l'avantage de simplifier considérablement la tâche des émetteurs, de rationaliser les transferts entre teneurs de comptes et d'empêcher une inflation artificielle de titres en circulation, de réduire le nombre de niveaux de comptes et donc le risque de défaillance d'un teneur de comptes intermédiaire, et de faciliter la revendication par l'investisseur des titres détenus par un teneur de comptes failli.

Le projet de loi présenté s'articule donc autour d'une idée claire qui rencontre les objectifs énumérés ci-dessus:

— la CIK et les intermédiaires qui y sont affiliés gèrent les comptes courants d'actions et de titres de dette du secteur privé, sans distinction selon la forme juridique de ces valeurs;

— le système de compensation de titres de la Banque Nationale de Belgique et les intermédiaires

beheren de rekening-courant van schuldbewijzen van de openbare sector zonder onderscheid naar de juridische vorm van deze waarden.

Om dit basisbeginsel in de praktijk om te zetten is het nodig dat de wetgever enkele belangrijke wijzigingen aanbrengt in het koninklijk besluit nr. 62 en in de wetten van 2 januari en 22 juli 1991. Het is ook aangewezen om de wet van 6 augustus 1993 te wijzigen om de CIK toe te laten rekeningen te beheren in toepassing van het fiscaal regime dat door deze wet wordt ingevoerd.

De minister voegt eraan toe dat de bijkomstige doelstellingen van dit wetsontwerp zijn:

a) de nodige wijzigingen aanbrengen in de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd op 30 november 1935, in het koninklijk besluit nr. 62 van 10 november 1967 en in de wet van 2 januari 1991 inzake de markt van de effecten van de overheids-schuld, zodat voortaan op het hoogste juridische niveau de veiligheid verzekerd is van de houders van gedematerialiseerde effecten, zowel deze uitgegeven door de privé-sector als door de overheidssector.

Deze gezamenlijke wijzigingen zorgen ervoor dat voor alle vormen van effecten de veiligheid van de investeerders en tussenpersonen geharmoniseerd wordt.

b) in de wet van 22 juli 1991 betreffende de thesauriebewijzen en de depositobewijzen, de uitgifteformaliteiten versoepelen in het belang van de ontwikkeling van deze markt. De verplichting om de prospectus te onderwerpen aan de voorafgaande controle van de Commissie voor het Bank- en Financieuzen wordt aldus afgeschaft alhoewel de verplichting behouden blijft om een gedetailleerd prospectus uit te geven waarvan de inhoud bepaald wordt door de Koning.

c) de Amortisatiekas belasten met de terugkoop en de terugbetaling van gedematerialiseerde effecten via een wijziging van haar organieke wet van 2 augustus 1955 en tevens bevestigen dat haar tussenkomst noodzakelijk is bij iedere aflossingsoperatie (terugkopen maar ook omruilingen, vervroegde terugbetalingen of terugbetalingen op de eindvervaldatum) die zich vertaalt in een vermindering van de omloop en dus ook in een annulatie van de betrokken effecten.

Door de evolutie van de producten en de aflossingstechnieken is het inderdaad nodig dat de tussenkomsten van de Kas een formele bevestiging krijgen via een wijziging van haar organieke tekst.

d) het juridische statuut aanpassen van de verrichtingen van cessie en retrocessie («repurchase agreements»), instrumenten waarvan het juridisch regime werd vastgelegd in de wet van 2 januari 1991. Op die

qui y sont affiliés gèrent les comptes courants de titres de dette du secteur public, sans distinction selon la forme juridique de ces valeurs.

La mise en œuvre de ce principe de base implique que le législateur apporte quelques adaptations importantes à l'arrêté royal n° 62 et aux lois des 2 janvier et 22 juillet 1991. Il s'indique aussi de modifier la loi du 6 août 1993 afin de permettre à la CIK de gérer des comptes en application du régime fiscal que cette loi instaure.

Le ministre ajoute que les objectifs complémentaires du projet de loi sont:

a) apporter les modifications nécessaires aux lois sur les sociétés commerciales coordonnées le 30 novembre 1935, à l'arrêté royal n° 62 du 10 novembre 1967 et à la loi du 2 janvier 1991 relative au marché des titres de la dette publique pour assurer désormais, au plus haut niveau, la sécurité juridique des détenteurs de titres dématérialisés pour ceux émis tant par le secteur privé que par le secteur public.

Ces modifications conjointes permettent d'harmoniser, pour toutes les formes de titres, la protection des investisseurs et des intermédiaires.

b) assouplir, dans la loi du 22 juillet 1991 relative aux billets de trésorerie et aux certificats de dépôts, les formalités d'émission dans l'intérêt du développement du marché. C'est ainsi que, si l'obligation d'émettre un prospectus détaillé dont le Roi fixe le contenu est maintenue, l'obligation de soumettre celui-ci à l'accord préalable de la Commission bancaire et financière est levée.

c) conférer indiscutablement à la Caisse d'amortissement, par modification de sa loi organique du 2 août 1955, la mission de rachat et de remboursement de titres dématérialisés et confirmer sa nécessaire intervention dans toute opération d'amortissement de titres de la dette de l'État (rachats mais aussi échanges, remboursements anticipés ou à l'échéance finale), ce qui se traduit par une diminution de la circulation et donc une annulation des titres concernés.

L'évolution des produits et des techniques d'amortissement demande en effet l'apport d'une confirmation formelle des interventions de la Caisse, au moyen d'une modification de son texte organique.

d) adapter le statut juridique des opérations de cession-rétrocession («repurchase agreements»), instrumenten waarvan het régime juridique a été fixé par la loi du 2 janvier 1991, pour renforcer la sécurité juridi-

manier wil men de rechtszekerheid verhogen van de partijen die dergelijke contracten aangaan ten aanzien van de verschillende problemen (onder meer de opvraging van aanvullende dekking) die, sinds de invoering van dit instrument, opduiken als gevolg van de snelle evolutie van de markten.

Het komt er op neer dat men de ontwikkeling wil bevorderen van een product dat reeds op grote schaal gebruikt wordt door het een juridisch kader te geven dat nog veiliger is. Dit komt trouwens de emittent ten goede wiens effecten de basis vormen van de cessie-retrocessie en die zo aantrekkelijk worden voor de markt.

2. ALGEMENE BESPREKING

Een commissielid verklaart geen fundamentele problemen te hebben met dit ontwerp, dat zeker wat betreft de verrichtingen van cessie en retrocessie een dringend karakter heeft.

Spreker vraagt zich af of het nodig is een onderscheid te maken tussen enerzijds de privé-sector en anderzijds de openbare sector. Waarom kan de clearing van alle Belgische financiële instrumenten niet in de schoot van één enkele instelling gebeuren? Er is weer een typisch Belgische oplossing uit de bus gekomen waarbij men iedereen heeft willen tevreden stellen.

Het lid vraagt wie de effecten behandelt van de overheidsinstellingen die geprivatiseerd worden.

De minister antwoordt dat ervan uitgegaan wordt dat die instellingen deel uitmaken van de privé-sector. De Nationale Bank van België beheert slechts de schuldbewijzen van de openbare sector overeenkomstig het Europees stelsel van economische rekeningen (ESER).

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 3

Een lid merkt op dat artikel 52octies/6 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen in zijn nieuwe lezing, mogelijks tot verwarring aanleiding zou kunnen geven.

Volgende taalcorrecties worden voorgesteld:

— voor de Nederlandse tekst: de woorden «in hoofde van hun emittent» vervangen door de woorden «van de emittent ervan»;

— voor de Franse tekst suggereert de minister de woorden «en cas de faillite ou de toute autre situation de concours dans le chef de leur émetteur» te vervan-

que des parties à de tels contrats face aux divers problèmes rencontrés à la suite de l'évolution rapide des marchés depuis la création de l'instrument, en matière d'appels de marge notamment.

Il s'agit ici de favoriser le développement d'un produit déjà largement utilisé en le dotant d'un cadre juridique encore plus sûr, ce qui par ailleurs est tout bénéfique pour l'émetteur dont les titres constituent la base de la cession-rétrocession, de par l'attrait que lesdits titres acquièrent ainsi pour le marché.

2. DISCUSSION GÉNÉRALE

Un commissaire dit ne voir aucune objection fondamentale à ce projet, qui, surtout en ce qui concerne les opérations de cession et de rétrocession, présente un caractère d'urgence.

Il se demande néanmoins s'il est encore nécessaire de faire une distinction entre, d'une part, le secteur privé et, d'autre part, le secteur public. Pourquoi la compensation de tous les instruments financiers belges ne peut-elle pas avoir lieu au sein d'une institution unique? Il s'agit à nouveau d'une solution à la belge, par laquelle on a voulu contenter tout le monde.

L'intervenant demande qui traite les valeurs mobilières des institutions publiques qui sont privatisées.

Le ministre répond que ces institutions sont considérées comme appartenant au secteur privé. La BNB ne gère que les titres de dette du secteur public au sens du système SEC.

3. DISCUSSION DES ARTICLES

Article 3

Un commissaire fait observer que la nouvelle version de l'article 52octies/6 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales risque de prêter à confusion.

Les corrections linguistiques suivantes sont proposées:

— dans le texte néerlandais: remplacer les mots «in hoofde van hun emittent» par les mots «van de emittent ervan»;

— dans le texte français, le ministre suggère de remplacer les mots «en cas de faillite ou de toute autre situation de concours dans le chef de leur émetteur»

gen door de woorden «en cas de faillite de leur émetteur ou de toute autre situation de concours dans son chef».

Artikel 6

Een commissielid vraagt zich af welke instanties onder het begrip «de andere Belgische lichamen» vallen (eerste gedachtestreepje).

De minister merkt op dat voornamelijk de intercommunales bedoeld worden. Oorspronkelijk stond het begrip «lokale overheden» in de tekst. De Raad van State heeft voorgesteld het algemenere begrip «openbare lichamen» te gebruiken.

De minister bevestigt dat ook een regie onder dit begrip valt. De vorige spreker denkt ook aan de Brusselsse agglomeratie (die belastingen blijft innen).

Artikel 8

Een lid vraagt of de vereffeningsinstelling in elk van de artikelen 2 tot 4 en 6 tot 11 van het koninklijk besluit nr. 62 van 10 november 1967 zowel de Interprofessionele Effectendeposito- en Girokas als het effecten-clearingstelsel van de Nationale Bank van België kan zijn. Indien dit niet het geval is, is het dan niet beter om in elk artikel de vereffeningsinstelling te specificeren?

De minister merkt op dat het precies de bedoeling is van het ontwerp per effectencategorie een enkele vereffeningsinstelling te hebben. Hij verkiest de tekst van artikel 8 te behouden. Indien men de instelling telkens moet specificeren moeten alle artikelen gesplitst worden, wat de leesbaarheid van de tekst niet zal bevorderen.

Artikel 9

Een commissielid merkt op dat in de wet van 7 april 1995 in het Nederlands het woord «bemiddelaar» staat als tegenhanger van het Franse woord «intermédiaire». Die keuze lijkt hem niet oordeelkundig. De Nederlandse tekst van artikel 10 van het koninklijk besluit nr. 62 vermeldt al het woord «tussenpersoon». Hij stelt derhalve voor het ook hier te gebruiken.

De commissie en de minister zijn het eens met dat voorstel om de Nederlandse tekst te wijzigen.

Artikel 17

Een lid vraagt wat bedoeld wordt met de «werkwijze van de rekeningen.»

De minister verduidelijkt dat het gaat om alles wat verband houdt met de technische werkwijze in de

par les mots «en cas de faillite de leur émetteur ou de toute autre situation de concours dans son chef».

Article 6

Un commissaire se demande quelles instances sont comprises dans la notion «les autres collectivités publiques belges» (premier tiret).

Le ministre signale que l'on y vise essentiellement les intercommunales. Initialement, le texte parlait de «autorités locales». C'est le Conseil d'État qui a suggéré d'utiliser la notion plus générale de «collectivités publiques».

Le ministre confirme que les régies pourraient aussi tomber sous cette dénomination. Le préopinant songe aussi à l'agglomération de Bruxelles (qui continue à collecter les impôts).

Article 8

Un membre pose la question de savoir si à chacun des articles 2 à 4 et 6 à 11 de l'arrêté royal n° 62 du 10 novembre 1967, l'organisme de liquidation peut chaque fois être tant la CIK que la Banque nationale de Belgique. S'il n'en est pas ainsi, ne convient-il pas de nommer spécifiquement à chaque article, l'organisme de liquidation concerné?

Le ministre souligne que l'idée du projet est précisément qu'il y ait un seul organisme de liquidation par catégorie de titres. Il préfère maintenir le texte de l'article 8. En effet, si l'on voulait nommer spécifiquement l'institution, il faudrait dédoubler tous les articles, ce qui n'améliore pas la lisibilité du texte.

Article 9

Un commissaire fait remarquer que la loi du 7 avril 1995 a introduit, en néerlandais, le terme «bemiddelaar» pour traduire le mot français «intermédiaire». Ce choix ne lui semble guère heureux. Le texte néerlandais existant de l'article 10 de l'arrêté royal n° 62 utilise déjà le terme «tussenpersoon». Il propose dès lors de l'employer également en l'occurrence.

La commission et le ministre se rallient à cette proposition de correction du texte néerlandais.

Article 17

Un membre demande ce que l'on entend par «mode de fonctionnement des comptes.»

Le ministre précise qu'il s'agit de tout ce qui concerne le fonctionnement technique au sens large

brede zin van het woord (de wijze van boekhouden, de manier waarop de valutadatum berekend wordt, de verrekeningsprincipes, enz.) voor zover de Koning het nodig acht die aspecten te regelen. Deze bepaling stemt overeen met die in artikel 12 van de wet van 2 januari 1991 met betrekking tot de instrumenten van de overheidsschuld.

Artikel 19

Een commissielid stelt voor om naar analogie van artikel 1*bis*, § 1, eerste gedachtestreepje, het woord «Belgische» in te voegen tussen de woorden «de andere» en de woorden «openbare lichamen».

De minister is van mening dat het in de context van dit artikel duidelijk is dat het telkens om Belgische lichamen gaat.

Artikel 20

Een lid merkt op dat in dit artikel evenals in artikel 37 (laatste lid) het woord «grootboeken» in het meervoud staat. In artikel 1, 2°, van de bovenvermelde wet van 2 januari 1991 is nog sprake van een «grootboek» in het enkelvoud. Het lijkt hem wenselijk dit woord aan te passen en wel in artikel 19 van het voorliggende wetsontwerp.

De minister bevestigt dat het meervoud hier is gebruikt om rekening te houden met het feit dat de gewesten en de gemeenschappen eveneens grootboeken hebben.

Artikel 23

Een commissielid stelt voor de nieuwe formulering van artikel 9 in overeenstemming te brengen met de nieuwe formulering van artikel 11, eerste lid, zoals voorgesteld in artikel 24.

De minister is van mening dat zulks niet kan. Voor zover mogelijk is gezorgd voor een parallélisme tussen de formuleringen in het vennootschappenrecht (artikel 52*octies*/3, vijfde lid) en artikel 9, wat het terugvorderingsrecht betreft. Het is niet mogelijk de formulering van artikel 9 af te stemmen op de nieuwe formulering van artikel 11, eerste lid, dat betrekking heeft op de onlichamelijke zakelijke rechten, met uitzondering van het terugvorderingsrecht waarvoor juist verwezen wordt naar de artikelen 8 en 9.

Artikel 24

Een lid stelt vast dat de in de Nederlandse tekst gebruikte formuleringen «...enige andere toestand

(les modalités d'inscription comptable, le mode de calcul du jour de valeur, les principes de compensation, etc.) pour autant que le Roi considère nécessaire de régler ces aspects. La disposition est analogue à celle de l'article 12 de la loi du 2 janvier 1991, qui concerne les instruments de la dette publique.

Article 19

Un commissaire suggère d'insérer, par analogie avec l'article 1er*bis*, § 1er, premier tiret, proposé à l'article 6, le mot «belges» après les mots «collectivités publiques».

Le ministre croit que, dans le contexte de l'article, il est évident qu'il s'agit chaque fois d'entités belges.

Article 20

Un membre fait observer que cet article, ainsi que l'article 37 (dernier alinéa) parle de grands-livres (au pluriel). L'article 1er, 2°, de la loi précitée du 2 janvier 1991 parle encore de grand-livre (au singulier). Il lui semble opportun d'adapter ce terme, et ce, à l'article 19 du projet de loi à l'examen.

Le ministre confirme que l'idée derrière le pluriel est de tenir compte du fait que les régions et les communautés ont aussi des grands-livres.

Article 23

Un commissaire suggère d'aligner la nouvelle formulation de l'article 9 sur la nouvelle formulation de l'article 11, premier alinéa, figurant à l'article 24.

Le ministre estime que cela est impossible. Dans la mesure du possible, un parallélisme a été créé entre les formulations en droit des sociétés (article 52*octies*/3, alinéa 5) et l'article 9 en ce qui concerne le droit de revendication. Il n'est pas possible d'aligner la formulation de l'article 9 sur la nouvelle formulation de l'article 11, alinéa premier, lequel concerne les droits réels de nature incorporelle à l'exception du droit de revendication, pour lequel il est précisément renvoyé aux articles 8 et 9.

Article 24

Un membre constate que les dispositions figurant dans le texte néerlandais «... enige andere toestand

van samenloop...» (laatste gedachtestreepje) en «... andere gevallen van samenloop...» (laatste gedachtestreepje) verschillen van de formulering in artikel 10 van de wet van 2 januari 1991 «...of van het gelijkberechtigd opkomen». Eenvormige terminologie is gewenst. (Zie onder andere ook de artikelen 13, 14, 15, 28, 29 en 30).

De minister is het daarmee eens. Hij stelt voor overal «gevallen van samenloop» te schrijven.

Artikel 29

Een lid stelt vast dat in het tweede lid van het voorgestelde artikel 25 de Nederlandse woorden «de overeengekomen prijs» minder duidelijk zijn dan de daarmee overeenstemmende Franse formulering «*au prix stipulé conventionnellement pour le rachat à terme*».

De minister herinnert eraan dat de tekst op een aantal punten gewijzigd werd en dat de twee volgende technische wijzigingen moeten worden aangebracht:

— In het tweede lid van de Nederlandse tekst lezen men: «... dan de voor de terugkoop op termijn overeengekomen prijs,...».

— In het derde lid van de Nederlandse tekst moet de «verkoper op termijn» vervangen worden door «de koper op termijn».

In beide gevallen is de Franse tekst correct.

Artikel 34

Een commissielid vraagt te preciseren om welk verslag het precies gaat in het voorgestelde artikel 5, § 2, eerste gedachtestreepje.

De minister antwoordt dat het gaat om het verslag bedoeld in artikel 77, vierde lid, van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, dat door de bestuurders wordt opgesteld ten behoeve van de algemene aandeelhoudersvergadering.

Artikel 40

Een lid vindt het ongewoon dat geen limietdatum is bepaald voor de inwerkingtreding van dit ontwerp. De Raad van State wijst geregeld op dat probleem. Het gevaar bestaat immers dat de wet nooit wordt afgekondigd.

van samenloop ...» (dernier tiret) et «... andere gevallen van samenloop ...» (dernier alinéa) différent de la formulation déjà utilisée à l'article 10 de la loi du 2 janvier 1991 «... of van het gelijkberechtigd opkomen». L'uniformité s'impose (Voir aussi, entre autres, les articles 13, 14, 15, 28, 29 et 30).

Le ministre estime qu'effectivement l'uniformité s'impose. Il propose de mettre partout «gevallen van samenloop».

Article 29

Un membre constate qu'au deuxième alinéa de l'article 25 proposé, les mots néerlandais «de overeengekomen prijs» sont moins clairs que la formule correspondante en français «au prix stipulé conventionnellement pour le rachat à terme».

Le ministre rappelle que le texte a fait l'objet d'un nombre de modifications et que les deux corrections techniques suivantes s'imposent:

— À l'alinéa 2 du texte néerlandais, il convient de lire: «... dan de voor de terugkoop op termijn overeengekomen prijs, ...».

— Au troisième alinéa du texte néerlandais, il convient de lire «de koper op termijn» au lieu de «de verkoper op termijn».

Dans les deux cas, le texte en français est correct.

Article 34

Un commissaire demande de préciser de quel rapport il s'agit exactement à l'article 5, § 2, premier tiret, proposé.

Le ministre précise qu'il s'agit du rapport visé à l'article 77, alinéa 4, des LCSC, établi par les administrateurs à l'attention de l'assemblée générale des actionnaires.

Article 40

Pour un membre, il paraît inhabituel de ne pas prévoir de date limite pour l'entrée en vigueur de la loi en projet. Cette question est soulevée régulièrement par le Conseil d'État. Le risque est que la loi ne soit jamais promulguée.

De minister verklaart dat de wet zeker in werking zal treden vóór eind 1998. Hij kan geen precieze datum beloven wegens de planning en de reorganisatie van de verschillende vereffeningsinstellingen. Zolang de CIK niet klaar is, kan de nieuwe structuur niet in werking gesteld worden.

Voor het gedeelte dat betrekking heeft op de cessie-retrocessie en de overdracht tot zekerheid treedt deze wet in werking op de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

4. STEMMINGEN

De commissie stelt vast dat er op dit wetsontwerp geen enkel amendement is ingediend,

Het wetsontwerp in zijn geheel wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Dit verslag wordt eenparig goedgekeurd door de 8 aanwezige leden.

De rapporteur,
Luc COENE.

De voorzitter,
Paul HATRY.

Le ministre déclare que la loi entrera certainement en vigueur avant la fin de l'année 1998. Il ajoute qu'il ne peut pas s'engager sur une date précise en raison du lien avec une planification et une réorganisation entre les différents organismes de liquidation. Tant que la CIK n'est pas prête, la nouvelle architecture ne peut être mise en place.

Pour la partie qui concerne les cessions-retrocessions et les cessions à titre de garantie, la présente loi entre en vigueur le jour où elle sera publiée au *Moniteur belge*.

4. VOTES

La commission constate qu'aucun amendement n'a été introduit à ce projet de loi.

L'ensemble du projet de loi est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Le présent rapport est approuvé à l'unanimité des 8 membres suivants.

Le rapporteur,
Luc COENE.

Le président,
Paul HATRY.

**AANVAARDE TEKSTCORRECTIES VOOR DE NEDERLANDSE TEKST
CORRECTIONS DE TEXTE POUR LE TEXTE NÉERLANDAIS**

**TEKST OVERGEZONDEN
DOOR DE KAMER**

Art. 3

In artikel 52*octies*/6 ingevoegd in dezelfde wetten bij de wet van 7 april 1995, worden de woorden «en alle rechten van verhaal in geval van faillissement in hoofde van hun emittent of in alle andere gevallen van samenloop tegen laatstgenoemde,» ingevoegd tussen de woorden «gedematerialiseerde effecten» en «worden uitgeoefend».

Art. 9

In artikel 2 van hetzelfde koninklijk besluit, worden het derde en het vierde lid, ingevoegd bij de wet van 7 april 1995, vervangen door het volgende lid:

«De bemiddelaars die financiële instrumenten voor rekening van derden deponeren bij een aangesloten lid, moeten deze aanhouden bij dit aangesloten lid op rekeningen die onderscheiden zijn van die waarop de voor eigen rekening gedeponeerde financiële instrumenten zijn geboekt.»

Art. 13

Een artikel 9*bis* wordt ingevoegd in hetzelfde koninklijk besluit, luidend als volgt:

«Art. 9*bis*. — De aangesloten leden die voor eigen rekening vervangbare financiële instrumenten rechtstreeks aanhouden bij de vereffeningstelling kunnen hun onlichamelijke zakelijke rechten alleen laten gelden jegens die instelling. Bij wijze van uitzondering kunnen zij:

— een terugvorderingsrecht uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van dit artikel;

— rechtstreeks hun associatieve rechten uitoefenen bij de emittent;

— in geval van faillissement of enige andere toestand van samenloop in hoofde van de emittent, hun recht van verhaal rechtstreeks tegen deze laatste uitoefenen.

...

**TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE**

Art. 3

In artikel 52*octies*/6 ingevoegd in dezelfde wetten bij de wet van 7 april 1995, worden de woorden «en alle rechten van verhaal in geval van faillissement van de emittent ervan of in alle andere gevallen van samenloop tegen laatstgenoemde,» ingevoegd tussen de woorden «gedematerialiseerde effecten» en «worden uitgeoefend».

Art. 9

In artikel 2 van hetzelfde koninklijk besluit, worden het derde en het vierde lid, ingevoegd bij de wet van 7 april 1995, vervangen door het volgende lid:

«De tussenpersonen die financiële instrumenten voor rekening van derden deponeren bij een aangesloten lid, moeten deze aanhouden bij dit aangesloten lid op rekeningen die onderscheiden zijn van die waarop de voor eigen rekening gedeponeerde financiële instrumenten zijn geboekt.»

Art. 13

Een artikel 9*bis* wordt ingevoegd in hetzelfde koninklijk besluit, luidend als volgt:

«Art. 9*bis*. — De aangesloten leden die voor eigen rekening vervangbare financiële instrumenten rechtstreeks aanhouden bij de vereffeningstelling kunnen hun onlichamelijke zakelijke rechten alleen laten gelden jegens die instelling. Bij wijze van uitzondering kunnen zij:

— een terugvorderingsrecht uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van dit artikel;

— rechtstreeks hun associatieve rechten uitoefenen bij de emittent;

— in geval van faillissement of in alle andere gevallen van samenloop in hoofde van de emittent, hun recht van verhaal rechtstreeks tegen deze laatste uitoefenen.

...

Art. 14

In artikel 10 van hetzelfde koninklijk besluit, gewijzigd bij de wet van 7 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door volgend lid:

«De eigenaars van vervangbare financiële instrumenten kunnen hun onlichamelijke zakelijke rechten alleen laten gelden jegens het aangesloten lid bij wie deze financiële instrumenten op rekening zijn geboekt. Bij wijze van uitzondering kunnen zij:

a) een terugvorderingsrecht uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van dit artikel en het artikel 9bis, lid 2 tot 4;

b) rechtstreeks hun associatieve rechten uitoefenen bij de emittent;

c) in geval van faillissement of enige andere toestand van samenloop in hoofde van de emittent hun recht van verhaal rechtstreeks tegen deze laatste uitoefenen.»;

2° ...

Art. 24

Artikel 11 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 11. — De eigenaars van gedematerialiseerde effecten kunnen hun onlichamelijke zakelijke rechten alleen uitoefenen jegens de instelling die rekeningen bijhoudt waarbij de effecten op rekening zijn geboekt of, indien zij die effecten rechtstreeks aanhouden bij het effectenclearingstelsel van de Nationale Bank van België, jegens deze laatste. Bij uitzondering behoort het hen toe om:

— een terugvorderingsrecht uit te oefenen overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 8 en 9 van deze wet, alsook van artikel 9bis, lid 2 tot 4, van het koninklijk besluit nr 62 van 10 november 1967 ter bevordering van de omloop van effecten;

— in voorkomend geval rechtstreeks bij de emittent hun associatieve rechten uit te oefenen;

— in geval van faillissement of enige andere toestand van samenloop in hoofde van de emittent rechtstreeks hun recht van verhaal tegen deze laatste uit te oefenen.

...

Art. 14

In artikel 10 van hetzelfde koninklijk besluit, gewijzigd bij de wet van 7 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door volgend lid:

«De eigenaars van vervangbare financiële instrumenten kunnen hun onlichamelijke zakelijke rechten alleen laten gelden jegens het aangesloten lid bij wie deze financiële instrumenten op rekening zijn geboekt. Bij wijze van uitzondering kunnen zij:

a) een terugvorderingsrecht uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van dit artikel en het artikel 9bis, lid 2 tot 4;

b) rechtstreeks hun associatieve rechten uitoefenen bij de emittent;

c) in geval van faillissement of in alle andere gevallen van samenloop in hoofde van de emittent hun recht van verhaal rechtstreeks tegen deze laatste uitoefenen.»;

2° ...

Art. 24

Artikel 11 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 11. — De eigenaars van gedematerialiseerde effecten kunnen hun onlichamelijke zakelijke rechten alleen uitoefenen jegens de instelling die rekeningen bijhoudt waarbij de effecten op rekening zijn geboekt of, indien zij die effecten rechtstreeks aanhouden bij het effectenclearingstelsel van de Nationale Bank van België, jegens deze laatste. Bij uitzondering behoort het hen toe om:

— een terugvorderingsrecht uit te oefenen overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 8 en 9 van deze wet, alsook van artikel 9bis, lid 2 tot 4, van het koninklijk besluit nr. 62 van 10 november 1967 ter bevordering van de omloop van effecten;

— in voorkomend geval rechtstreeks bij de emittent hun associatieve rechten uit te oefenen;

— in geval van faillissement of in alle andere gevallen van samenloop in hoofde van de emittent rechtstreeks hun recht van verhaal tegen deze laatste uit te oefenen.

...

Art. 28

Artikel 24 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 24. — Behoudens andersluidende overeenkomst is bij niet-betaling op de vervaldag van de prijs van terugkoop op termijn, de verkoper op termijn verplicht om de financiële instrumenten tegen de voordeligste prijs en binnen de kortst mogelijke termijn, rekening houdend met de omvang van de transacties, te gelde te maken.

De opbrengst van de verkoop van die financiële instrumenten wordt in mindering gebracht van de vordering, in hoofdsom, interesten en kosten, van de verkoper op termijn. Het eventuele overschot van de opbrengst van deze tegeldemaking komt toe aan de koper op termijn.

De uitoefening van de rechten, krachtens dit artikel toegekend aan de verkoper op termijn, wordt niet geschorst door het faillissement van zijn tegenpartij, noch door het optreden van enigerlei andere toestand van samenloop tussen schuldeisers van deze laatste.»

Art. 29

Artikel 25 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 25. — Behoudens andersluidende overeenkomst is, bij niet-levering op de vervaldag van de financiële instrumenten teruggekocht op termijn, de koper op termijn verplicht om financiële instrumenten te verwerven op de markt met dezelfde kenmerken en voor hetzelfde bedrag, tegen de voordeligste prijs en binnen de kortst mogelijke termijn rekening houdend met de omvang van de transacties.

Indien de verwerving van dergelijke financiële instrumenten, in de in het vorig lid bedoelde voorwaarden, tegen een lagere prijs geschiedt dan de overeengekomen prijs, komt het eventuele overschot toe aan de verkoper op termijn, na aftrek van de kosten en interesten die desgevallend aan de koper op termijn verschuldigd zijn.

De uitoefening van de rechten, krachtens dit artikel toegekend aan de verkoper op termijn, wordt niet geschorst door het faillissement van zijn tegenpartij, noch door het optreden van enigerlei andere toestand van samenloop tussen schuldeisers van deze laatste.»

Art. 30

...

§ 2. De in § 1 bedoelde eigendomsoverdrachten zijn geldig en tegenwerpelijk aan derden, niettegenstaande het faillissement of het ontstaan van enigerlei andere vorm van samenloop tussen de schuldeisers van één van de partijen bij deze overeenkomsten.»

Art. 28

Artikel 24 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 24. — Behoudens andersluidende overeenkomst is bij niet-betaling op de vervaldag van de prijs van terugkoop op termijn, de verkoper op termijn verplicht om de financiële instrumenten tegen de voordeligste prijs en binnen de kortst mogelijke termijn, rekening houdend met de omvang van de transacties, te gelde te maken.

De opbrengst van de verkoop van die financiële instrumenten wordt in mindering gebracht van de vordering, in hoofdsom, interesten en kosten, van de verkoper op termijn. Het eventuele overschot van de opbrengst van deze tegeldemaking komt toe aan de koper op termijn.

De uitoefening van de rechten, krachtens dit artikel toegekend aan de verkoper op termijn, wordt niet geschorst door het faillissement van zijn tegenpartij, noch door het optreden van enig ander geval van samenloop tussen schuldeisers van deze laatste.»

Art. 29

Artikel 25 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 25. — Behoudens andersluidende overeenkomst is, bij niet-levering op de vervaldag van de financiële instrumenten teruggekocht op termijn, de koper op termijn verplicht om financiële instrumenten te verwerven op de markt met dezelfde kenmerken en voor hetzelfde bedrag, tegen de voordeligste prijs en binnen de kortst mogelijke termijn rekening houdend met de omvang van de transacties.

Indien de verwerving van dergelijke financiële instrumenten, in de in het vorig lid bedoelde voorwaarden, tegen een lagere prijs geschiedt dan de voor de terugkoop op termijn overeengekomen prijs, komt het eventuele overschot toe aan de verkoper op termijn, na aftrek van de kosten en interesten die desgevallend aan de koper op termijn verschuldigd zijn.

De uitoefening van de rechten, krachtens dit artikel toegekend aan de verkoper op termijn, wordt niet geschorst door het faillissement van zijn tegenpartij, noch door het optreden van enig ander geval van samenloop tussen schuldeisers van deze laatste.»

Art. 30

...

§ 2. De in § 1 bedoelde eigendomsoverdrachten zijn geldig en tegenwerpelijk aan derden, niettegenstaande het faillissement of het ontstaan van enig ander geval van samenloop tussen de schuldeisers van één van de partijen bij deze overeenkomsten.»

**AANVAARDE TEKSTCORRECTIES VOOR DE FRANSE TEKST
CORRECTIONS DE TEXTE POUR LE TEXTE FRANÇAIS**

Art. 3

Dans l'article 52octies/6 inséré dans les mêmes lois par la loi du 7 avril 1995, les mots «et, en cas de faillite ou de toute autre situation de concours dans le chef de leur émetteur, tous les droits de recours contre celui-ci» sont insérés entre les mots «du propriétaire de valeurs mobilières dématérialisées» et les mots «s'exercent».

*
* *

**TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE**

Zie Stuk 1-968/3

Art. 3

Dans l'article 52octies/6 inséré dans les mêmes lois par la loi du 7 avril 1995, les mots «et, en cas de faillite de leur émetteur ou de toute autre situation de concours dans son chef , tous les droits de recours contre celui-ci» sont insérés entre les mots «du propriétaire de valeurs mobilières dématérialisées» et les mots «s'exercent».

*
* *

**TEXTE ADOPTÉ
PAR LA COMMISSION**

Voir le doc. 1-968/3